

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Martini Lvtheri Piae Ac Doctae Operationes In Dvas Psalmorvm Decades

Luther, Martin

Basileae

VD16 L 5540

Quoniam laudatur peccator in desyderijs animæ suæ, & iniquus
benedicitur, Exacerbavit dominum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37005

*Spiritus sanctus
Orator
optimus.*

uerba, rem, apte, proprie, aperte, plene, describentia. Quis impiorum cecitatem, etiam longa oratione feliciter absolueret, quam ipse tribus his uerbis, si animo attendas, tam breui copia sic exposuit, ut nihil addi, nihil demum possit. Non cecitatem modo, sed affectum uniuersumque habitum & modum eius, tam paucis uerbis effinxit.

Si quem nostra translatio mouet, quod dicit, Quibus cogitant, pro quibus cogitauerunt, potest eo fugere, ut cogitare pro uerbo absoluto accipiat, ut sit sensus: Quibus cogitant, id est, quibus sunt cogitantes, artificiosi, ingeniosi, in oculis suis praeiosi, & (ut uulgo dicitur) *Sie von yn selbs vill haltē yn yren radten vnd thaten, das sy ouch am meysten betriegt* / hoc est, comprehendentur. Hoc est enim cur sic clamet & queratur dominum a longe stare, quod impij suis sceleribus etiam indurentur magis ac magis, ut non sit spes eos uia ci patientia pauperum, nisi dominus adiuuet.

Quoniam laudatur peccator in desyderijs animae suae, & iniquus benedicatur, Exacerbauit dominum.

Hic & sequens uersus scede sunt decerpti in translationibus, sequens enim uersus incipitur ab eis, ita: Exacerbauit dominum peccator, cum in hebreo a nominatio, peccator, incipiat, & quod praecedat, Exacerbauit dominum, ad hunc pertineat. Sic enim & diuus Hieronymus: Quia laudauit impius desyderium animae suae, & auarus applaudens sibi, blasphemauit dominum.

Iterum uocabula negotium afferunt, Peccator est impius ille *שורא*, Sanctus diaboli. Desiderium animae eius, est placitum suum. Iniquus, quem Hieronymus auarum transtulit, generale nomen est ad auarum & offendorem, ut qui pro licentia sua laedat, noceat, iniuriam faciat quibus libitum fuerit, ut solent auari. Et melius noster iniquum, quam Hieronymus auarum reddidit, cum iniquitas & iniuria, atque nocendi licentia & latius pateat, quam auaritia, & hic magis ad rem commo- detur, ubi de oppressoribus loquitur pietatis.

*Desyderia im-
piorum.*

Est ergo sensus. Postquam impius praeualuit & pauperibus uastatis, in suis sceleribus induratus & excecatus est, adijcit, ut sua non nisi iacet, praedicet, laudet, id querens, ut, & coram hominibus talis sit, qualis in oculis suis est, ideo contendit, ut sua placita, quae ipse sentit, facit, contra pios fieri cupit, omnium consensu probentur tanquam utilia, sancta, iusta, aedificatoria, nihilque sit in eis quod non omnes laudent; contra, piorum desyderia & quae ipsi sapiunt, eodem omnium consensu damnentur, ut noxia, impia, haeretica, & ut nostro seculo aucta sunt uocabula, scandalosa, erronea, seditiosa, piarum aurium offensiuua. Atque in his debet impius praeualere, ut locum in eo habeat oratio & affectus huius psalmi. Altera ergo perditio impij est, eo procedere in impietate, ut gloriatur in malitia & potes sit in iniquitate, psal. 1j. Vt ster abominatio in loco sancto.

*Ecclesiastica
tyrannis.*

Huius uersus sensum, iam a multis annis Ecclesiastica tyrannis impleuit, implebitque posteris temporibus amplius. Hic enim quia nomen Christi uelamentum nequitiae factum est, quicquid pro libidine sua nocuerint populo Christi, quicquid statuerint, quicquid placuerit, si quispiam non benedixerit & laudauerit, haeticus erit, seditiosus erit, blasphemus. Ut impleatur scriptura, quae dicit: Mittet eis operationem erroris, ut credant iniquitati, qui charitatem ueritatis non acceperunt, ut salui fierent. Oportet enim Antichristum hoc psalmo de-
picum

pietum cum suo corpore, sub nomine Christi adorari & timeri, sicut merita in
 gratitudinis nostrae exigunt. Nec abhorret quod, pro iniquo, avarum, Hiero-
 nymus transtulit, nisi quod atrocior est iniquitas quam avaritia: tum avaritia impijs
 illis pontificibus & idolis Antichristi, uel imprimis tribuitur in scriptura, prae-
 scribitur Isaia. v. & psalmo. v. ubi sepulchro patenti, guttur eorum comparat,
 Et ita, tum in summo robore & uirtute, ut nunquam ita uisa fuerit, neque futura sit,
 ut eum sine mundi pariter finiatur.

Exacerbauit, quod blasphemauit, Hieronymus transtulit. Tertium malum
 impiorum explicat, quod est irritare, amaricare, blasphemare deum. De quo
 psalmo. v. dixit. Sed in multitudinem impietatum eorum expelle eos, quoni-
 am irritauerunt te domine. Non autem intelligendum, fore, ut impius atque
 adeo ipse Antichristus aperte & ad sensum blasphemet deum, cum nomine
 domini maxime sit usurus ad erroris operationem. Hoc enim ipso praevalent
 impij pauperibus, quod sicut Raphael Isaia. xxxvj. gloriantur se a deo ue-
 nisse, dei esse quod dicunt, faciunt, statuant, ubi necesse est seduci,
 quod quod spiritu dei non aguntur.

Sed haec est blasphemia, quod impietatem & iniquitatem suam non modo
 non agnoscunt, sed pro pietate & bonitate dei iactant, per hoc deo tribuentes
 opus pessimum & nomen abominatissimum, quo deus uehementer irrita-
 tur, qui alioqui confitentibus peccatum suum, suauissimus pater est. Rursus
 uerbum & opus dei, quod in pauperibus suis posuit, non solum non reuerentur,
 ac nomine dei dignantur, sed diabolo & iniquitati deputant, per hoc deo au-
 ferentes, quod suum est, & diabolo tribuentes. Sic Apostolus. ij. Thessal. ij. de
 impiorum principe Antichristo dicit, quod extolletur, non simpliciter super deum,
 sed supra id quod colitur, aut quod dicitur deus, seu, ut graece dicitur: super
 omnem dictum deum & cultum: ut indicet supra deum, ut in sua natura est,
 nihil posse extolli, sed, ut est praedicatus, cultus, adoratus, id est, sup culturam
 dei, hoc est, in opinione & affectu hominum, apud quos solos praedicatur & coli-
 tur per uerbum & fidem. Quod ego non aliter intelligo, quam uerbum hominis
 impij praefendum esse aliquando uerbo dei, & hominem in loco dei seden-
 tem, supra deum timeri & coli. Ad quod ij conari uidentur, qui Romanum
 pontificem dubitant esse purum hominem & eius uerba praefereunt sacro Euan-
 gelio Christi, quae est uere blasphemiarum summa.

Antichristum
 illi regnare,
 quoniam uidet,
 et omni Ecclē
 sua sedentia.

Extollētia An-
 tichristi quō
 accipiēda.

Notā.

Peccator secundum multitudinem irae suae non quaeret: Non est deus
 in conspectu eius.

Hieronymus: Impius secundum multitudinem furoris sui non requiret, nec deus
 in ullis cogitationibus suis. Vbi id primo obseruandum, quod uehemens sit hic
 psalmi spiritus, qui toties uocabulum, impius, ingeminat & repetit. Deinde
 pro multitudine irae suae, rectius Hieronymus, secundum multitudinem irae suae, id est
 pro superbia & elatione tumoreque furoris sui. Significat enim dictio hebraea, לפני
 proprie altitudinem, seu superbiam, ut psal. c. Superbo oculo & insatiabili cor-
 de, cum hoc non edebam. Et. cxxxij. Domine non est exaltatum cor meum,
 neque elati sunt oculi mei. Meoque iudicio, Caph, pro Beth, legentes transulerunt:
 secundum altitudinem, seu secundum multitudinem, cum dicendum fuerit: In altitudine,
 Quod autem ad deum ista multitudo irae, ab illustribus patribus relata est, distinctio
 uersus male posita, in causa fuit: refertur enim ad impium.

Et quod